

10de zondag door jaar B

Mc. 3, 20-35

Ergens in het Evangelie zegt Jezus van zichzelf dat Hij het Licht der wereld is. Dat klinkt wel vroom en hooggestemd, maar wat betekent dat eigenlijk? En heeft dat iets te maken met het dagelijkse leven? Laten we eens een vergelijking maken. Als er geen zonlicht zou zijn, zouden er ook geen schaduwen zijn. Alles om ons heen zou nogal mat en kleurloos zijn. Pas als de zon schijnt komen de kleuren ook tot hun volle recht. Maar op hetzelfde moment zijn ook de schaduwen scherp afgelijnd en donker.

Dat beeld kunt ge heel goed op Jezus' leven en leer leggen: waar Hij verscheen of het woord nam, bleek ook direct hoe scherp en donker de schaduwen waren. Hij zag dat zelf als een strijd tegen de duivel. En nee, die duivel is niet middeleeuws maar Bijbels: het is a.h.w. de tegenkracht van God.

Eens Jezus begint aan zijn zgn. openbaar leven maakt Hij bij de mensen naam en faam met zijn duiveluitdrijvingen. Maar vandaag krijgt Hij flink tegengas. Sommigen verwijten Hem dat Hij niet handelt vanuit God, maar heult met de duistere machten zelf. Hij zou dus een soort dubbelspion zijn. Zijn reactie daarop is bijzonder fel: alles kan aan de mensen vergeven worden, zelfs godslastering, maar dát niet. Wie aan de duivel toeschrijft wat Jezus door Gods Geest verricht, begaat een onuitwisbare zonde.

Helemaal in het begin van de Bijbel staat al een verhaal over de listigheid van het kwaad. De mens liet zich overhalen en kon eigenlijk niet uitleggen hoe het zover was kunnen komen. Hij verstoopt zich voor God en wentelt de schuld af op een ander: van Adam naar Eva en van Eva naar de slang. In de verdere geschiedenis van mensen komt dat patroon voortdurend terug: het kwaad kan heel listig zijn. Het houdt de mens in zijn greep en brengt hem tot daden die hij zelf niet begrijpt. Maar ondertussen doet hij ze wel. Vandaag horen we daar in het Evangelie in feite het toppunt van: Jezus die verdacht gemaakt wordt.

Hoe komt het toch dat verdachtmaking zo gemakkelijk op instemming kan rekenen? Het volstaat al te luisteren naar alledaagse gesprekken tussen mensen, liefst als het over andere mensen gaat. Neerhalende uitleg maakt bijna altijd het meeste kans om geloofd te worden: achterklap noemen we dat. Hoe komt dat toch?

Zelfs het goede in de wereld wordt dan als vermoemd kwaad geschandvlekt, en de waarheid als gecamoufleerde leugen. De Bijbel heeft daar een sterk woord voor: duivelswerk, dingen die het licht schuwen.

Al van in het begin van het Marcusevangelie maken we mee dat Jezus eigenlijk niet aanvaard wordt. Het conflict gaat dan over eerder toevallige feiten: zijn leerlingen die aren plukken op de sabbat, of over het niet onderhouden van de vastendagen. Maar daar zit natuurlijk meer achter: het gaat eigenlijk om Jezus' identiteit. Wie is Hij en wat geeft Hem het recht de dingen te doen en zeggen die Hij doet en zegt?

De felste tegenstand komt van de schriftgeleerden, en vandaag gaan ze daarin heel ver: het goede dat Jezus doet durven ze te interpreteren als een vermomming van de duivel. Jezus' reactie daarop is heel simpel maar ook heel duidelijk. Simpel, want Hij zegt: als binnen dezelfde groep een deel het goede wil en een ander deel het kwade, dan valt alles uit elkaar. Maar Hij is ook heel duidelijk: als mensen met opzet het goede wat ergens gebeurt onderuit proberen te halen door verdachtmakingen, sabotage of wat dan ook, dan is dat inderdaad duivels werk. Meer nog zelfs: het is een zonde tegen de heilige Geest en die is niet te vergeven: met de duivel kunt en moogt ge immers geen pact sluiten. Amen.

Johan Goris, pastoor